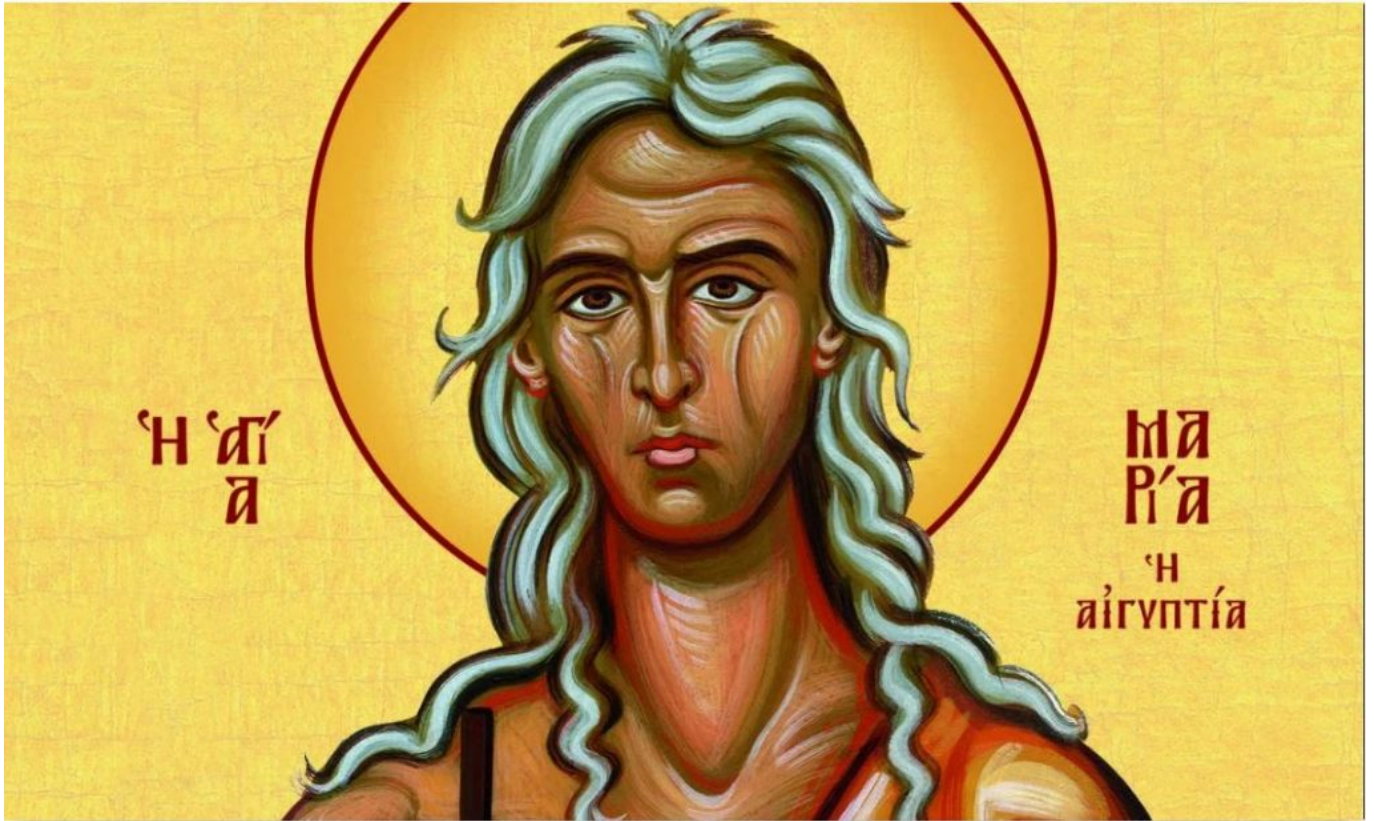

Αγία Μαρία Αιγύπτια: Παράδειγμα μετανοίας και υπερνικήσεως των πειρασμών

/ Γνώμες

Ἡ Ἀγία μας Ἐκκλησία διανύουσα περίοδο νηστείας προβάλλει στους πιστούς παραδείγματα προς μίμηση. Ἡ αναστήλωση των ιερών εικόνων, με τὸ τέλος τῆς εκατόχρονης καὶ πλέον διαμάχης, ἡ μνήμη τοῦ Γρηγορίου Παλαμά, ἡ προσκύνηση τοῦ τιμίου Σταυροῦ, ἡ μνήμη τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τῆς κλίμακος καὶ ἡ μνήμη τῆς Ὁσίας Μαρίας τῆς Αἰγυπτίας τιμώνται τὶς Κυριακὲς τῆς Μεγάλῃς Τεσσαρακοστῆς.

- *Τοῦ Παναγιώτη Μυργιώτη (Μαθηματικός)*

Μας προετοιμάζει, με σοφὸ τρόπο, ἡ ἐκκλησία γιὰ νὰ εορτάσουμε τὰ σεπτὰ πάθη τοῦ Κυρίου, τὴν Σταύρωση τὴν ατιμωτική καὶ τὴν τριήμερο ἔγερση. Τὸν θρίαμβο τῆς Ζωῆς ἐπὶ τοῦ θανάτου, τοῦ Φωτὸς ἐπὶ τοῦ σκότους.

Στο παρόν κείμενο θα μας απασχολήσει η Οσία Μαρία η Αιγύπτια. Η μνήμη της τιμάται την 1η Απριλίου κάθε έτους και επίσης την πέμπτη Κυριακή των νηστειών. Για να τιμάται η μνήμη της δυο φορές το χρόνο κάτι το ιδιαίτερο θα έχει και κάποιο μήνυμα θα θέλει να εκπέμψει η Αγία μας Εκκλησία. Και μάλιστα στην περίοδο της νηστείας, στην πορεία μας προς το Πάσχα.

Ας δούμε δι' ολίγων τον βίο επί της γης της Οσίας Μαρίας. Γεννήθηκε στην Αίγυπτο κατά τους χρόνους του αυτοκράτορα Ιουστινιανού. Από την ηλικία των 12 χρόνων απώλεσε την παρθενία και επιδίετο σε ζωή φιλήδονο και σαρκική. Δεν πόρνευε για να συγκεντρώσει πλούτο αλλά για να ικανοποιήσει τη φιλήδονο και αμαρτωλή σάρκα. Δεν ήταν πλούσια και για να εξοικονομήσει τα αναγκαία προς το ζειν δούλευε χειρωνακτικά γνέθοντας. Πολλούς παρέσυρε σε πράξεις ακολασίας και διαφθοράς.

Όπως απεκάλυψε η ίδια στον Αββά Ζωσιμά «είχε ακόρεστη επιθυμία και ακατάσχετο έρωτα να κυλιέται στον βόρβορο που ήταν η ζωή της και σκεπτόταν έτσι ντροπιάζοντας την ανθρώπινη φύση».

Εξ αιτίας της άσωτης και αμαρτωλής ζωής της αποφάσισε να ακολουθήσει μια ομάδα ανθρώπων που θα πήγαιναν να προσκυνήσουν τον Τίμιο Σταυρό. Η ίδια δεν ήθελε να πάει για προσκύνηση αλλά να βρει προθύμους άνδρες να ικανοποιήσει την σάρκα της. Η ίδια αποκάλυψε ότι κατά τη διάρκεια του ταξιδιού της δεν υπήρχε είδος ασέλγειας από όσα λέγονται και δεν λέγονται, του οποίου δεν έγινε διδάσκαλος σε εκείνους τους ταλαίπωρους ταξιδιώτες. Στην πόλη όταν έφθασαν περιφερόταν στους δρόμους «ψυχάς νέων αγρεύουσα».

Το ταξίδι αυτό έγινε η αιτία η Μαρία να εγκαταλείψει τον έκλυτο βίο και να αφοσιωθεί στον Θεό. Η μεταστροφή έγινε με θαυμαστό τρόπο. Η Μαρία πήγε να αλιεύσει άνδρες προς ακολασία και ο Θεός αλίευσε την Μαρία, η οποία δεν σώθηκε, μόνο, αλλά αγίασε.

Όταν η Μαρία επιχείρησε να μπει στον ναό, όπως οι άλλοι συνταξιδιώτες, δεν τα κατάφερε. Οι άλλοι μπαίνανε αλλά την ίδια εμπόδιζε μια αόρατη δύναμη. Δεν μπορούσε να προχωρήσει όσο και να προσπαθούσε. Το ταξίδι της σωτηρίας, τώρα, αρχίζει. «Άρχισα τότε να κλαίω, να οδύρομαι και να κτυπώ το στήθος μου, βγάζοντας στεναγμούς από τα βάθη της καρδιάς μου. Ενώ δε έκλαια, είδα πάνω από το τόπο που στεκόμουν, την εικόνα της Παναγίας Θεοτόκου, και είπα σ' αυτήν: «Παρθένα Δέσποινα, γνωρίζω ότι δεν είμαι άξια να βλέπω την αγία εικόνα Σένα της Αειπάρθενης, Σένα της Αγνής, Σένα της οποίας το σώμα και η ψυχή είναι καθαρή και αμόλυντη, εξ αιτίας των πολλών μου αμαρτιών, αλλά είναι δίκαιο να

με μισείς και να μ' αποστρέφεται την άσωτη. Επειδή όμως, καθώς άκουσα, γι' αυτόν τον λόγο, ο Θεός που Τον γέννησες, έγινε άνθρωπος για να καλέσει σε μετάνοια τους αμαρτωλούς, βοήθα με, που είμαι μόνη και δεν έχω κανένα να μου συμπαρασταθεί. Διάταξε να επιτραπεί και σε με η είσοδος στην εκκλησία για να δω το άγιο Ξύλο, πάνω στο οποίο έδωσε το αίμα του ο Γιός σου για τη δική μου σωτηρία. Διάταξε, ν' ανοίξει και για με η πόρτα της Θείας προσκύνησης του Σταυρού και βάζω στο Γιό σου, σαν εγγυήτρια αξιόχρη, Σένα. Γιατί πλέον δεν πρόκειται να λερώσω το σώμα μου μ' οποιαδήποτε αισχρή πράξη, αλλά όταν δω το ξύλο του Σταυρού του Γιού σου, θ' αποστραφώ αμέσως τον κόσμο και όλα τα κοσμικά και όταν βγω από την εκκλησία θα πάω όπου Εσύ, σαν εγγυήτρια της σωτηρίας μου, θα με οδηγήσεις».

Μετά μπήκε στην εκκλησία για να προσκυνήσει το Τίμιο Ξύλο. Βγήκε έξω και ευχαρίστησε την Παναγιά. «Τότε ακούστηκε μια φωνή από μακριά που φώναζε: «Εάν περάσεις τον Ιορδάνη θα βρεις καλή ανάπαυση». «Εγώ τότε άκουσα αυτή τη φωνή, πίστεψα ότι σε μένα απευθυνόταν και με δάκρυα στα μάτια φώναξα: «Δέσποινα, Δέσποινα, μην με εγκαταλείπεις». «Όταν δε φώναξα αυτά, βγήκα από την αυλή της εκκλησίας και άρχισα αμέσως να περπατώ».

Έπειτα, αγόρασε 3 ψωμιά και ξεκίνησε την πορεία για την έρημο περνώντας από το μοναστήρι του Ιωάννη του Προδρόμου όπου μετάλαβε των Αχράντων Μυστηρίων.

Στην έρημο έζησε 17 ολόκληρα χρόνια με τους λογισμούς να την προτρέπουν στην προηγούμενη ζωή τους με τα ποτά, τα φαγητά και τα πορνικά άσματα. Όταν οι πειρασμοί και λογισμοί την πολεμούσαν έπεφτε στη γη και την έλουζε με τα δάκρυα της μετανοίας και δεν σηκωνόταν «έως ότου τὸ φῶς ἐκεῖνο τὸ γλυκὺ περιέλαμψεν καὶ τοὺς λογισμοὺς τοὺς ἐνοχλοῦντας μοὶ ἐδίωξεν». Συνεχῶς προσευχόταν στην Υπεραγία Θεοτόκο την οποία είχε εγγυήτρια της ζωής της μετανοίας. Τα ρούχα σχίστηκαν από την πολυκαιρία και τις δύσκολες καιρικές συνθήκες και παρέμεινε γυμνή, υποφέροντας τον καύσωνα και το ψύχος της ερήμου.

Με τον αγώνα της και με τη χάρη του Θεού απαλλάκτηκε από τους σαρκικούς και άλλους αμαρτωλούς λογισμούς και έφθασε σε υψηλό σημείο πνευματικής προόδου, τέτοιας που ο Θεός της χάρισε το προορατικό χάρισμα. Το σώμα τρεφόταν με τη Χάρη του Θεού: «Τρέφομαι γὰρ καὶ σκέπτομαι τῷ ρήματι τοῦ Θεοῦ διακρατοῦντος τὰ σύμπαντα», αναφέρει η ίδια. Αυτό συμβαίνει με πολλούς Αγίους να αναστέλλονται οι λειτουργίες του σώματος.

Την περίοδο εκείνη στην έρημο αυτή ζούσε και ο ιερομόναχος Ζωσιμάς (η μνήμη

του τιμάται στις 4 Απριλίου), άνθρωπος με υψηλή πνευματικότητα. Του ήλθε ο λογισμός ότι δεν υπάρχει μοναχός που θα μπορούσε να τον ωφελήσει. Ο Θεός τον απάντησε ότι υπάρχει και του υπέδειξε να πάει στο μοναστήρι του Ιωάννου του Βαπτιστού που είναι κοντά στον Ιορδάνη ποταμό. Ο Ζωσιμάς υπάκουσε και δια μέσου του μοναστηριού αυτού βρέθηκε στην έρημο. Αφού έλαβε ελάχιστες τροφές, βγήκε από το μοναστήρι και πορεύθηκε στην έρημο, έχοντας την επιθυμία να εισέλθει όσο μπορούσε πιο βαθιά σε αυτή, με την ελπίδα μήπως συναντήσει κάποιον ασκητή που θα τον βοηθούσε να φθάσει σε αυτό που ποθούσε. Πορευόταν προσευχόμενος και τρώγοντας ελάχιστα. Κοιμόταν δε όπου ευρισκόταν.

Μετά από πορεία είκοσι ημερών κάθισε να ξεκουραστεί. Και τότε έγινε μάρτυρας θαυμαστού γεγονότος. Είδε στο βάθος κάτι που έμοιαζε με σκιά. Μετά κατάλαβε ότι ήταν άνθρωπος γυμνός με άσπρα μαλλιά. Ήταν η Αγία Μαρία. Ο Ζωσιμάς την είδε προσευχόμενη χωρίς να ακούει τα λόγια της. Κάποια στιγμή βλέπει την προσευχόμενη Μαρία να είναι αιωρούμενη και να μη πατά στη γη. Προσπαθεί ο Αββάς να την πλησιάσει αλλά εκείνη απομακρύνεται. Ο Ζωσιμάς συνεχίζει να προσπαθεί. Όταν κουρασμένος, μετά από πολλή αγώνα, κάθεται να ξεκουραστεί σε κάποιο ρέμα εκείνη τον αποκαλεί με το όνομά του. Παραξενεύεται και συγχρόνως του αποκαλύπτει ότι είναι γυναίκα γυμνή και τον παρακαλεί να της δώσει ιμάτιο για να καλύψει τη σωματική της γύμνια. Ο Ζωσιμάς κάνει το ζητούμενο και ξαφνικά βρίσκονται και οι δυο στο έδαφος ζητώντας ο ένας την ευλογία του άλλου. Ο Αββάς δέκτηκε τις ευλογίες της, γιατί αναγνώρισε ότι η χάρη του Κυρίου δεν είναι θέμα αξιωμάτων. Η Αγία αντιλήφθηκε τους λογισμούς του Ζωσιμά και του είπε ότι είναι γυναίκα αμαρτωλή που περιστοιχίστηκε από το Άγιο Βάπτισμα και είναι από χώμα και στάκτη και όχι άυλο πνεύμα.

Κατά την συνάντηση αυτή η αγία απεκάλυψε όλη τη ζωή της. Επίσης, τον παρεκάλεσε να πάει τη Μεγάλη Πέμπτη της επόμενης χρονιάς σε προκαθορισμένο σημείο του Ιορδάνη ποταμού για να την κοινωνήσει των αχράντων μυστηρίων μετά από πολλά χρόνια μετανοίας που μεταμόρφωσε την ύπαρξή της. Ο Ζωσιμάς ακούει την διήγηση της Αγίας και δάκρυα τρέχουν από τα μάτια του και ευχαριστεί τον Θεό που του επέτρεψε να συναντήσει την Αγία αυτή μορφή που πριν ήταν δέσμια των σαρκικών παθών και του διαβόλου. Βρήκε άνθρωπο από τον οποίο ωφελήθηκε και μάλιστα πάρα πολύ.

Ο Ζωσιμάς αναχώρησε, πήγε στο μοναστήρι και δεν απεκάλυψε σε κανέναν τα όσα έζησε στην έρημο, κατά τη συνήθεια του μοναστηριού. Στεναχωριόταν γιατί ο χρόνος δεν κυλούσε γρήγορα και παρακαλούσε τον Θεό να τον αξιώσει να δει το «ποθούμενον πρόσωπο».

Η ποθητή ημέρα της Μεγάλης Πέμπτης έφθασε και ο Ζωσιμάς έβαλε σε ένα ποτήρι

το σώμα και το αίμα του Κυρίου, πήρε λίγους χουρμάδες και βρεγμένη φακή και έφθασε στο προκαθορισμένο σημείο. Η Αγία δεν εμφανιζόταν και άρχισε να προσεύχεται στον Θεό. Ξαφνικά εμφανίζεται στην αντίπερα όχθη. Αρχίζει να ανησυχεί με ποιο τρόπο θα περάσει το ποτάμι. Αίφνης βλέπει την Αγία να κάνει το σημείο του Σταυρού και να περπατά πάνω στα νερά. Του ζήτησε να απαγγείλει το Σύμβουλο της Πίστεως και το «Πάτερ ημών» και μετέλαβε των ζωοποιών μυστηρίων. Έπειτα ύψωσε τα χέρια της στον ουρανό, αναστέναξε με δάκρυα και είπε: «Νῦν ἀπολύεις τὴν δούλη σου, ὦ Δέσποτα, κατὰ τὸ ρῆμά σου ἐν εἰρήνῃ, ὅτι εἶδον οἱ ὀφθαλμοί μου τὸ σωτήριόν σου». Τον παρεκάλεσε να πάει και την επόμενη χρονιά την ίδια ημέρα στον χείμαρρο που τη συνάντησε την πρώτη φορά.

Το επόμενο έτος ο αββάς έφθασε με λαχτάρα στο συγκεκριμένο σημείο. Η αγία δεν φαινόταν πουθενά. Αρχισε να προσεύχεται στον Θεό να δει τον κρυμμένο θησαυρό.

Προσευχόμενος και βαδίζοντας ο Θεός τον οδηγεί και βρίσκει «κεκειμένην τὴν Ὀσίαν νεκράν, καὶ τὰς χεῖρας οὕτως ὥσπερ ἔδει τυπώσασαν καὶ πρὸς ἀνατολᾶς ὄρασαν κειμένην τὸ σχήματι». Βρήκε και δική της γραφή ο Αββάς λέγουσα «Θάψον, ἀββᾶ Ζωσιμᾶ, ἐν τούτῳ τὸ τόπω τῆς ταπεινῆς Μαρίας τὸ λείψανον, ἀποδοῦς τὸν χοῦν τῷ χοί, ὑπὲρ ἐμοῦ διὰ παντὸς πρὸς τὸν Κύριον προσευχόμενος, τελειωθείσης, μηνὶ Φαρμουθὶ (κατ' Αἰγυπτίους, ὅπως ἐστὶ κατὰ Ρωμαίους Ἀπρίλιος), ἐν αὐτῇ δὲ τῇ νυκτὶ τοῦ πάθους τοῦ σωτηρίου, μετὰ τὴν τοῦ θεοῦ καὶ μυστικοῦ δείπνου μετάληψιν». Την βρήκε δηλαδή νεκρή, κείμενη στην γη, με τα χέρια σταυρωμένα και βλέποντας προς την ανατολή. Συγχρόνως βρήκε και γραφή που τον παρακαλούσε να την ενταφιάσει. Η Οσία κοιμήθηκε την ίδια ημέρα που κοινώνησε αφού διήνυσε σε μια ώρα απόσταση την οποία ο Αββάς χρειάστηκε να διανύσει σε είκοσι ημέρες. Ο Αββάς με δάκρυα στα μάτια και αφού έψαλλε κατάλληλους ψαλμούς και έβρεξε με δάκρυα τα άχραντα πόδια της Οσίας επιχείρησε να σκάψει για το μνήμα της. Ο Αββάς γεραλέος, το έδαφος πάρα πολύ σκληρό, η εργασία κοπιαστική. Εκτελών τα χρέη προς την κοιμωμένη βλέπει λιοντάρι δίπλα στην Οσία να γλύφει τα ίχνη της. Ο Αββάς δεν χάνει την ψυχραιμία του και ζητά από το λιοντάρι να ανοίξει τον τάφο της. Το λιοντάρι εκτελεί την επιθυμία του Αββά σκάβοντας με τα μπροστινά του πόδια. Και άλλο παράδοξο, το άλογο λιοντάρι συμπεριφέρεται ως λογικό όν. Ο ενταφιασμός έγινε και το λιοντάρι αναχώρησε για τα βάθη της ερήμου ως πρόβατον και ο «Ζωσιμᾶς δὲ ὑπέστρεψεν (εις το μοναστήρι), εὐλογῶν καὶ αἰνῶν τὸν Θεὸν ἡμῶν».

Ο βίος της Αγίας Μαρίας της Αιγυπτίας αναγιγνώσκεται εις τον Ὁρθρο του Μεγάλου Κανόνος ως παράδειγμα μετανοίας και υπερνικήσεως του πειρασμού. Ο καλός Θεός όταν διαγνώσει, ως καρδιογνώστης ότι υπάρχει από την πλευρά μας ένας μικρός κόκκος καλής πίστεως και διαθέσεως θα μας βοηθήσει να ξεφύγουμε

από την επήρεια του κακού και θα μας οδηγήσει στην οδό της σωτηρίας. Ο Κύριος ζητεί από μας να κάνουμε το ένα βήμα και τα υπόλοιπα 99 θα τα κάνει ο ίδιος. Η Αγία Μαρία η Αιγύπτια απαρνήθηκε τον αμαρτωλό εαυτό της από ένα σημείο θαυμαστό. Σε όλους μας στέλνει ο Θεός σημεία. Η Αγία το ερμήνευσε σωστά και οδηγήθηκε στην αγιότητα. Εμείς δεκτήκαμε σημεία πως τα ερμηνεύσαμε; Τα θεωρήσαμε τυχαίο γεγονός; Τίποτα δεν γίνεται τυχαία.

Νίκησε η Αγία τη δύναμη του κακού, της σάρκας και της συνηθείας, με τη χάρη του Κυρίου. Αφέθηκε στα χέρια της Παναγίας και ακολούθησε τις συμβουλές Της. Δεν τα άφησε για αργότερα, αλλά με τρία ψωμιά ως εφόδιο για τη ζήση της αναχώρησε για την πέρα του Ιορδάνη περιοχή, στην έρημο. Αποτελεί παράδειγμα για όλους η Αγία, όπως και άλλοι Άγιοι για να οδηγηθούμε στην οδό της μετανοίας. Δύσκολη η απόφαση. Δεν μας το επιτρέπει ο εγωισμός και η υπερηφάνεια. Ο χαιρέκακος διάβολος μας σιγοψιθυρίζει άφησέ το για αργότερα, γλέντα τη ζωή, είναι ωραία, απόλαυσε την ηδονή, ικανοποίησε τις θελήσεις της σάρκας και αύριο έχεις καιρό, μπορείς να μετανοήσεις. Ή ακόμη μπορεί να σπέρνει μέσα μας την απογοήτευση και την απελπισία. Ταλαίπωρε, τόσα πολλά που έκανες και τόσες πολλές αμαρτίες που διέπραξες ο Θεός δεν τις συγχωρεί. Δεν υπάρχει λόγος να μετανοήσεις, δεν σε σώζει ο Θεός. Η Αλήθεια είναι διαφορετική.

Ο Θεός μας περιμένει και θέλει όλοι να οδηγηθούμε στη σωτηρία, στον παράδεισο και στην κατά χάρη θέωση. Η παραβολή του Ασώτου, ο βίος της Αγίας Μαρίας της Αιγυπτίας αυτά νοηματοδοτούν και λένε. Ο Θεός περιμένει να μετανοήσουμε και να σωθούμε. Στην καλή ή στην κακή μας πρόθεση εξαρτάται. Δηλαδή από εμάς.